

Tilburg University

Review of the book ... na de dood?

Sarot, M.

Published in:
Nederlands Theologisch Tijdschrift

Publication date:
1999

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Sarot, M. (1999). Review of the book ... na de dood? De harde noten van het verrijzenisgeloof, W.M.E. Logister, 1997, 9030409142. *Nederlands Theologisch Tijdschrift*, 53(4), 327-328.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Preprint

Wiel Logister, *Na de dood? De harde noten van het verrijzenisgeloof*, Baarn, Gooi & Sticht, 1997; 287 pp., f 39,50, ISBN 9030409142.

I.t.t. wat de titel suggereert, is het Logister in dit boek niet te doen om een verdediging van het klassieke verrijzenisgeloof (in de koptekst van hfst.4 consequent: 'verrijzenisgeloof'). Hij wil daarentegen 'de directe fixatie op eeuwig leven relativieren' en pleiten 'voor een zekere ontspanning ten opzichte van de soms zo hartstochtelijke vraag of er leven na de dood is. ... De grote levensvragen zijn immers geen problemen die we kunnen oplossen, maar mysteries waarin je ingewijd moet worden' (18-19). L. verbindt verrijzenisgeloof vooral met de strijd tegen kwaad in dit leven: 'Verrijzenisgeloof wordt in de Schrift gearticuleerd in een onlosmakelijk verband met de inzet voor gerechtigheid en solidariteit. Het gaat in dat geloof niet louter om theoretische kwesties of om toekomstige vergezichten, maar ook om de daadwerkelijke verdediging van het leven tegen de dood' (14). In hfst.1 presenteert de auteur (vanuit Ps.8, Dantes kritiek op het Epicurisme en een theologische kritiek op het atheïstisch humanisme) een theologisch perspectief op de 'schamele mens.' In hfst.2 en 3 heeft hij het over leven en dood in het OT respectievelijk het NT. In hfst. 4 peilt hij enkele belangrijke figuren uit de geschiedenis van het christelijk denken (Augustinus, Dante, Luther), en in hfst. 5 tenslotte presenteert L. zijn eigen opvatting van het Verrijzenisgeloof. Uiteindelijk geeft hij het geloof in een 'leven na de dood' niet op, maar weigert wel, er in dergelijke platvloerse termen over te spreken. Hij zegt liever 'dat deze concrete mens met zijn of haar naam en gezicht niet door de dood wordt weggevaagd, maar op een nieuwe manier deelt in het leven bij God' (283), 'dat wij ook in de dood geborgen zijn in de ruimte van God' (284). Als gelovige kan ik met dergelijk metaforisch taalgebruik wel leven, maar van een theoloog verwacht ik dat hij mij duidelijk maakt wat precies met die metaforen bedoeld is. L. doet dat m.i. te weinig, en daar ligt voor mij het onbevredigende van dit boek. In de inleiding schrijft hij, dat wij niet 'door logisch door te redeneren en conclusies te trekken als uit een premisse de inhoud en strekking' van het Verrijzenisgeloof kunnen verhelderen, en vergelijkt zijn eigen wijze van theologiseren met de inwijding in een mysterie. Ik kan hem hier dus in ieder geval niet verwijten, dat hij zich niet aan zijn eigen program houdt. Waardevol acht ik de consequent vastgehouden band tussen hoop op een toekomst over de dood heen en 'toewijding aan het leven hier en nu' (283). En waardevol is ook de wijze waarop L. in zijn theologiseren over zoiets hachelijks als het Verrijzenisgeloof voortdurend het agnosme van onze hedendaagse cultuur serieus neemt en mee laat klinken; daar ligt een zwakte van veel andere theologische literatuur, die ik systematisch en constructief sterker vindt.

Marcel Sarot